

Mreža za očuvanje kitova i morskih kornjača u Jadranu

Mreža za očuvanje kitova i morskih kornjača u Jadranu (NETCET) je projekt financiran u sklopu IPA Jadran CBC Programa, unutar Prioriteta 2 „Prirodni i kulturni izvori i sprječavanje rizika“.

Glavni cilj ovog programa prekogranične suradnje je jačanje održivog razvoja jadranske regije kroz usklađenu strategiju djelovanja među partnerima iz zemalja programom obuhvaćenog područja.

Posjetite web stranicu: www.adriaticipacbc.org

SUMMARY

- NETCET sažetak
- NETCET partneri
- Prvi sastanak u Veneciji (Prosinac 2012.)
- NETCET kampanja
- Oporavište za morske kornjače
- Sastanak partnera i radionica o istraživanju i monitoringu u Lošinj

NETCET sažetak

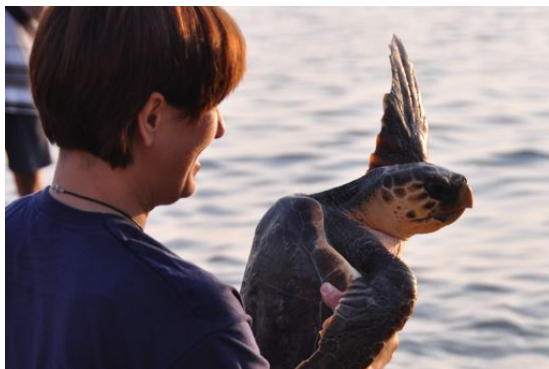
U Jadranskom moru obitava nekoliko vrsta iz skupine kitova (Cetacea, u koju spadaju i dupini) i morskih kornjača te se ono smatra ključnim područjem za hranjenje i rast mladih morskih kornjača. Nažalost, utjecaj ljudske aktivnosti poput ribarstva i obalnog turizma (rekreativnih plovila) čine pripadnike skupine kitova i morske kornjače osobito ranjivima. Glavni cilj NETCET projekta je razviti zajedničku strategiju zaštite kitova i morskih kornjača u Jadranu kroz regionalnu suradnju (pan-Jadranska suradnja). Ove ugrožene vrste predstavljaju zajedničko prirodno nasljeđe kojim ne može upravljati samo jedna država. Uzimajući u obzir migracije i veliku pokretljivost ovih vrsta te zajedničku odgovornost

država na Jadranu, suradnja je od velike važnosti za planiranje učinkovite dugoročne strategije zaštite.

Ovim projektom ostvaruju se sljedeći rezultati:

- standardizirano stručno znanje i učinkovita suradnja među organizacijama uključenim u zaštitu kitova i morskih kornjača u Jadranu;
  - jačanje institucionalne sposobnosti u zaštiti kitova i morskih kornjača u državama partnerima;
  - nova saznanja o područjima kritičnim za preživljavanje populacija kitova i morskih kornjača te njihovim glavnim prijetnjama, čime unapređujemo njihovu zaštitu u Jadranu;
  - povećanje tehničke sposobnosti za omogućavanje oporavka morskih kornjača u Jadranu i učinkovito liječenje nasukanih/ozlijeđenih morskih kornjača u moderno opremljenim objektima te povećanje dostupnih informacija za građane kroz centre.
  - jačanje svijesti stanovništva koje obitava uz obalu o prisutnosti ovih ugroženih vrsta i potrebi za njihovom zaštitom te usvajanje procedure pravilnog postupanja od strane ribara;
  - provođenje poboljšane zaštite kitova i morskih kornjača te njihovih staništa u Jadranu kroz učinkovitu regionalnu suradnju;
  - razvoj osjećaja pripadnosti i vlasništva te ponos prirodnim nasljedstvom Jadrana
- NETCET projekt traje od listopada 2012. do rujna 2015.

NETCET partneri

Iako su problemi vezani uz zaštitu morske bioraznolikosti, točnije, problemi zaštite kitova i morskih kornjača, slični u svim zemljama Jadrana, iskustvo vezano uz zaštitu razlikuje se unutar različitih regija. Spajanje najbolje prakse i iskustva može voditi ka određivanju zajedničkih okvira rada te donošenju učinkovitih mjera zaštite ugroženih morskih vrsta, čineći takve mjere kasnije dostupnim i drugim zemljama širom svijeta. Upravo stoga NETCET projekt, kojim koordinira grad Venecija, okuplja 13 partnera iz pet zemalja Jadranskog bazena: Italije, Hrvatske, Albanije, Crne Gore i Slovenije.

1. Grad Venecija, Italija
2. Sveučilište u Padovi – Odjel komparativne biomedicine i higijene namirnica, Italija
3. Grad Pescara, Italija
4. Fondazione Cetacea, Italija
5. Institut za istraživanje i zaštitu okoliša, Italija
6. Državni zavod za zaštitu prirode, Hrvatska
7. Plavi svijet Institut za istraživanje i zaštitu mora, Hrvatska
8. Albansko herpetološko društvo, Albanija
9. Udruga za zaštitu divljih životinja vodenog ekosustava Albanije, Albanija
10. Institut za biologiju mora, Crna Gora
11. Sveučilište Primorska, Znanstveni i istraživački centar Koper, Slovenija
12. Svjetski fond za prirodu, Italija
13. Centar za oporavak morskih kornjača Pula, Hrvatska

Suradnici

Zavod za zaštitu prirode Republike Slovenije, Slovenija
Regija Veneto, Italija
Regija Emilia Romagna, Italija
Regija Marche, Italija

Prvi sastanak u Veneciji (Prosinac 2012.)

Regionalna suradnja u zaštiti skupine kitova i morskih kornjača Jadrana započela je u prosincu 2012. godine u Veneciji, što je bio službeni početak NETCET projekta financiranog u sklopu IPA Jadranskog programa prekogranične suradnje.

Sastanak je otvorila Paola Ravenna, voditeljica odjela za Europsku politiku grada Venecije. Zahvaljujući aktivnom sudjelovanju veoma sposobnih partnera tijekom naredna dva dana održale su se zanimljive prezentacije i razmjena iskustava. Administrativna i financijska pitanja riješena su uz pomoć Zajedničkog tehničkog tajništva (JTS) IPA Jadranskog

programa, nakon čega je uslijedila rasprava o definiranju slijedećih koraka projekta. Jedan od tih koraka bio je uspostavljanje projektne, NETCET baze podataka o morskim kornjačama i kitovima te njezino povezivanje s drugim postojećim bazama podataka. Također se raspravljalo o proceduri monitoringa nasukavanja kitova i morskih kornjača duž obale.

NETCET kampanja jačanja svijesti javnosti za smanjenje prijetnji morskim kornjačama i kitovima

Cilj NETCET projekta je smanjiti broj sadašnjih prijetnji morskim kornjačama i kitovima u Jadranskom moru, a dio se može riješiti jačanjem svijesti javnosti. Stoga će NETCET provesti opsežnu kampanju podizanja svijesti javnosti. Ciljana skupina biti će stanovnici obalnih područja zemalja koje okružuju Jadran: Italija, Slovenija, Hrvatska, Crna Gora i Albanija.

Kitove i morske kornjače ugrožavaju mnogi faktori te će ovaj projekt biti usmjeren najvažnijim za Jadran: ribolovu i morskom prometu. Ribolov je posebno opasan za morske kornjače koje se slučajno ulove u ribolovne alate poput parangala, kočica, mreža stajaćica. Parangal je namijenjen lovu

pelagičke ribe kao što su tune i sabljarkice, koje se love stavljanjem stotina udica s mamcem u more. Nažalost, morske kornjače koje borave u Jadranu (najčešće glavata želva) su mesojedi koje također privlači mamac s parangala, najčešće riba ili lignje. Iz tog se razloga na parangale lovi veliki broj kornjača. Iako ribari često oslobađaju morske kornjače dok su još žive, progutani najlon i udica uzrokuju uginuće mnogih kornjača nakon par sati ili dana. Međutim, većina ovakvih slučajeva može se izbjeći ukoliko ribari uklone udicu koja je u ustima ili barem odrežu najlon što bliže udici prije puštanja kornjače. Dokazano je da je najlon za morske kornjače opasniji od udice jer zareže ili deformira crijeva što uzrokuje polaganu i bolnu smrt.

Morske kornjače ulovljene kočicama mogu uginuti od utapanja. Povlačna mreža (kočica) koju kočarica vuče je poput velike vreće u koju se ulovi sve što joj se nađe na putu, uključujući i kornjače. S obzirom da kornjače udišu zrak na površini mora, ne mogu preživjeti dugo uhvaćene u takvu mrežu. Kada se kočica podigne na palubu broda, ulovljene kornjače mogu biti mrtve ili u stanju kome (na izgled mrtve). Komatozne kornjače će se utopiti ako ih se vrati natrag u more, međutim, ukoliko ih ribari zadrže na palubi neko vrijeme mogu se oporaviti te nakon puštanja sigurno otplivati.

Stoga, jednostavnim postupcima ribari mogu pridonijeti povećanju postotka preživjelih morskih kornjača, a cilj ovog projekta je informirati što veći broj ribara. Stoga su planirani sastanci i predavanja, a ribarima će se dijeliti posteri, majice i naljepnice kako bi ih se podučilo jednostavnoj proceduri.

Još jedna prijetnja obuhvaćena ovim projektom je utjecaj plovila na životinje. Brodska kobilica i propeler mogu ubiti ili pak uzrokovati teške ozljede kod morskih kornjača, a rijetko i kod dupina. Posebice se to odnosi na promet rekreacijskih brodova kada plovila razvijaju velike brzine samo radi zabave. Stoga je cilj ovog projekta informiranje vlasnike plovila o potencijalnim prijetnjama koje njihova vožnja može predstavljati za morske kornjače i dupine, te pozivanje na sporiju vožnju, barem u određenim područjima, putem postera i predavanja.

Mnoge kornjače nađene su na moru ili duž obale u lošem fizičkom stanju, zbog ljudskih aktivnosti kao što su ribolov, vožnja brodova i zagađenje. Neke od ovih životinja srećom su nađene na vrijeme i pružena im je rehabilitacija u centrima za oporavak. Puštanje ovih jedinki na slobodu biti će odlična prilika za uspostavljanje komunikacije s ljudima i turistima i za javno progovaranje o prijetnjama koje uzrokuje kitovima i morskim kornjačama te o mogućim rješenjima smanjenja našeg utjecaja. NETCET će organizirati puštanje oporavljenih morskih kornjača u more te će o tome objavljivati informacije u medijima kako bi se informirao što veći broj ljudi. U ovom projektu edukacija djece ima važnu ulogu. Životinje kod djece pobuđuju osjećaj znatiželje i suosjećanja, stoga su upravo djeca odlični ambasadori ove problematike među svojim obiteljima i prijateljima. Ona su slijedeća generacija koja može učiniti značajne promjene. Iz ovog razloga NETCET će se posebice posvetiti edukaciji djece koja žive uz Jadran kroz predavanja u školama i informativne materijale za djecu školskog uzrasta.

Paolo Casale, WWF Italija

21-23/02/2013

Oporavilište za morske kornjače – Radionica u Riccioneu – veljača 2013

Od 21. do 23. veljače 2013. godine Fondazione Cetacea u Italiji će ugostiti sudionike iz jadranske regije te će organizirati radionicu s ciljem jačanja institucionalne sposobnosti za brzo i odgovarajuće liječenje morskih kornjača uz bogati program koji organiziraju Fondazione Cetacea, Sveučilište u Padovi i Svjetski fond za prirodu-Italija.

18-21/03/2013

Sastanak partnera i radionica o istraživanju i monitoringu u Lošinj – ožujak 2013

Slijedeći sastanak partnera održati će se u Lošinj u ožujku 2013. godine, nakon čega će uslijediti još jedna intenzivna radionica o monitoringu i pregledu metoda kako bi se sudionici NETCET-a pripremili za utvrđivanje brojnosti dupina i morskih kornjača iz zraka, foto-identifikaciju i satelitsko praćenje morskih kornjača, što su ujedno sve važne aktivnosti obuhvaćene projektom.

The project is co-funded by the European Union Instrument for Pre-Accession Assistance

Contact

City of Venice

info@netcet.eu

Economic Development, European
Policies and Strategic Plan Division

[+39 041 2747826 / 7830 / 7834](tel:+39041274782678307834)

San Marco 4136
30124 Venice - Italy

www.netcet.eu

www.facebook.com/NETCETproject

This Newsletter has been produced with the financial assistance of the IPA Adriatic Cross-Border Cooperation Programme. The contents of this Website are the sole responsibility of the City of Venice and can under no circumstances be regarded as reflecting the position of the IPA Adriatic Cross-Border Cooperation Programme Authorities.